Welkom in Spanje

Inhoudsopgave

I. Inleiding 4
II. Spanje – Algemeen 5
1. Een paar gegevens 5
2. Territoriale organisatie 5
3. Klimaat 6
4. Uurrooster 6
5. Nationale feestdagen 6
6. Noodnummers 7
7. Reisadvies 7
III. Belgische consulaten in Spanje 8
IV. Vestiging en verblijf in Spanje 9
1. Voor een verblijf van MINDER dan 3 maanden 9
2. Voor een verblijf van MEER dan 3 maanden 10
V. Logement 13
1. Korte verblijven 13
2. Een huis of een appartement huren 13
3. Een huis of een appartement kopen 13
VI. Werk en werkloosheid 14
1. Werkvergunning 14
2. Werkzoekenden 14
3. Uw eigen onderneming opstarten 14
4. Werken als “au pair” 14
5. Homologatie van Belgische diploma’s voor beroepsdoeleinden 15
VII. Pensioenen 16
1. Vestiging als gepensioneerde in Spanje 16
2. Principes op het vlak van pensioenen 17
3. Overlevingspensioen 17
4. Levensbewijs 17
5. Pensioenen en belastingen 18
6. Bijkomende inlichtingen en klachten 18
VIII. Sociale Zekerheid 19
IX. Medische bijstand 22
1. Tijdelijk verblijf in Spanje – De Europese ZiekteVerzekeringsKaart (EZVK) 22
2. Lang verblijf in Spanje – Tarjeta Sanitaria 22
3. Gepensioneerden 23
4. Apothekers van wacht 24
5. Spoedgevallen 24
6. Buitenlands doktersvoorschrift 24

X. Belastingen 25
XI. Rijbewijs en voertuigen 26
1. Dirección General de Tráfico (DGT) 26
2. Belgisch en Spaans rijbewijs in Spanje 26
3. Een voertuig invoeren en inschrijven 27
4. Snelheidscontrole en boetes betalen 27
5. Het Spaanse verkeersreglement 28
6. Moto's en brommers 28
XII. Onderwijs 29
1. Het Spaans onderwijssysteem 29
2. Schooljaar, inschrijving en reservering 30
3. Onderwijsniveaus 30
4. Homologatie van diploma's en erkenning van studies 31
XIII. Zich in Spanje verplaatsen 34
1. Wegennet 34
2. Luchthavens 34
3. Trein 34
4. Autobussen 34
5. Metro 34
XIV. Verkiezingen 35
1. Belgische Verkiezingen 35
2. Spaanse Verkiezingen 35
XV. Huisdieren 36
1. Paspoort 36
2. Identificatie 36
3. Vaccinatie tegen hondsdolheid 36
XVI. Terugkeer naar België / Verhuizen 37
1. Algemeen 37
2. Sociale zekerheid 37
XVII. SOLVIT en CEC 38
1. SOLVIT 38
2. CEC 38
XVIII. Nuttige contacten (geklasseerd per thema) 39
1. Spanje in België 39
2. België in Spanje 39
3. Werk en werkloosheid 40
4. Pensioenen en sociale zekerheid 42
5. Onderwijs 43

I. Inleiding

Als u net in Spanje aangekomen bent of u wenst er zich te vestigen, dan is deze brochure voor u bestemd. Ze bevat een aantal nuttige inlichtingen over verblijfsdocumenten, sociale zekerheid, belastingen, onderwijs, pensioenen enz.

We zijn eveneens op Facebook aanwezig. Een groot deel van de publicaties op onze pagina is in de eerste plaats gericht aan de Spaanse bevolking, maar kan ook interessant zijn voor Belgen die woonachtig zijn in Spanje: www.facebook.com/EmbajadadeBelgicaenEspana

Al het mogelijke wordt gedaan om deze brochure zo actueel mogelijk te houden. De Ambassade neemt echter geen verantwoordelijkheid op zich voor eventuele fouten. Voor de meeste thema's vindt u in dit document internetlinks waar u de meest recente informatie kunt aantreffen. Aan deze brochure kunnen dus ook geen rechten ontleend worden.

Bij het opstellen van dit document hebben we getracht een oplossing te bieden voor de meest voorkomende problemen. Het spreekt vanzelf dat het voor verbetering vatbaar is. Al uw opmerkingen en suggesties zijn derhalve meer dan welkom.

***NOTA** : Regionale informatie zult u aangeduid vinden met de afkortingen MAD (Rechtsgebied Madrid) - ALI (Rechtsgebied Alicante) – BCN (Rechtsgebied Barcelona) en TRF (Canarische Eilanden)*

II. Spanje – Algemeen

1. Een paar gegevens

- Oppervlakte: 505.986 km² (ongeveer 17 keer groter dan België)
- Totale bevolking: 47.326.687 inwoners (2021)
- Hoofdstad: Madrid
- Politiek stelsel: Constitutionele monarchie
- Staatshoofd: Koning Felipe VI
- Nationale taal: Castiliaans (Spaans)
- Regionale talen: Baskisch, Catalaans, Galicisch
- Munt: Euro
- Nationale feestdag: 12 oktober (Día de la Hispanidad)
- Landnummer: +34

2. Territoriale organisatie

Net zoals België, is Spanje opgesplitst in verschillende regionale entiteiten die over een zekere autonomie beschikken. Deze entiteiten worden autonome regio's (*Comunidades Autónomas*) genoemd. Er zijn er 17. Daarnaast zijn er nog twee autonome steden (*Ciudades Autónomas*) op het Afrikaanse continent: Ceuta en Melilla.

De 17 regio's worden dan nog eens onderverdeeld in 50 provincies, die in de meeste gevallen de naam van hun hoofdstad dragen. Sommige regio's tellen slechts één provincie. De 50 provincies bestaan uit 8116 gemeenten (bron: FEMP).

3. Klimaat

Het Spaanse klimaat varieert sterk in functie van regio en reliëf. In grote lijnen kan men drie klimaattypes onderscheiden in Spanje:

- Gematigd zeeklimaat met zeer veel neerslag in het noordwestelijk deel van Spanje en de Cantabrische kust;
- Mediterraan klimaat met zachte winters aan de Middellandse Zeekust in het noordoosten, met koude winters in het centrum ("continentaal klimaat"), of met zeer weinig regenval aan de Middellandse Zeekust in het zuidoosten;
- Subtropisch klimaat op de Canarische Eilanden: De temperatuur is het hele jaar vrij gelijkmatig door de vochtige noordoostpassaat (Alisio), en de Canarische Stroom, een aftakking van de Golfstroom. In de bergen in het binnenland is het wat koeler en op de hoogste bergen kan enkele maanden per jaar zelfs wat sneeuw liggen.

4. Uurrooster

De Spaanse openingsuren en eettijden verschillen van de Belgische. Enkele voorbeelden:

- Restaurants: 13u30-16u30 en 20u30-24u;
- Winkels en kledingszaken: 09u-14u en 17u-22u;
- Grote warenhuizen en supermarkten: 10u – 22u (vaak ook op zondagen);
- Banken: 09u – 14u;
- Scholen: 09u – 14u (alle publieke scholen); het uurrooster in de namiddag varieert naargelang de school.

5. Nationale feestdagen

1 januari	*Año nuevo* – Nieuwjaar
6 januari*	*Epifanía* – Driekoningen
19 maart*	*San José* – Sint-Jozef
maart - april	*Jueves** *y Viernes Santos* – Witte Donderdag* en Goede Vrijdag
1 mei	*Día del Trabajo* – Dag van de Arbeid
15 augustus	*Asunción de María* – Heilige Maria ten Hemelvaart
12 oktober	*Día de la Hispanidad/Fiesta Nacional* – Nationale Feestdag
1 november	*Día de Todos los Santos* – Allerheiligen
6 december	*Día de la Constitución* – Dag van de Grondwet
8 december*	*Inmaculada Concepción* – Onbevlekte Ontvangenis
25 december	*Navidad* – Kerstmis

De talrijke communautaire en lokale feesten zijn in deze tabel niet inbegrepen.

* Deze feestdag kan verschoven worden naar de eerstvolgende maandag (in het geval dat hij valt in een weekend) of vervangen worden door een andere regionale feestdag.

De sluitingsdagen van de verschillende consulaten vindt u op onze webpagina terug.

6. Noodnummers

112 Europees noodnumer : geldig in de 27 lidstaten van de Europese Unie wanneer u een ongeval hebt of zich in een andere noodsituatie bevindt. In Spanje is het nummer 112 een algemeen noodnummer waarmee u verschillende hulpdiensten kunt verwittigen: brandweer, politiediensten, *Guardia Civil* (Rijkswacht), medische spoeddiensten en civiele bescherming (SAMUR), …

Daarnaast bestaan er echter ook specifieke oproepnummers:

092 Lokale Politie

091 Nationale Politie

062 Guardia Civil

080 Brandweer

061 Ambulance en Civiele Bescherming (SAMUR)

7. Reisadvies

Op de website van de FOD Buitenlandse Zaken vindt u het reisadvies terug. Hierin vindt u nuttige informatie in verband met de veiligheidssituatie van het land, de grenscontroles, etc.

Zie: Laatste update en COVID-19 in Spanje | FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (belgium.be)

III. Belgische consulaten in Spanje

Het Belgisch consulair netwerk in Spanje is een van de belangrijkste in Europa. Het omvat een Consulaat-Generaal in Madrid (dat deel uitmaakt van de Ambassade), en drie beroepsconsulaten (Alicante, Barcelona en Tenerife).

De bevoegdheden van de consulaten worden geografisch bepaald. Het is dus belangrijk na te gaan van welk beroepsconsulaat uw woonplaats afhangt.

De geografische verdeling is als volgt:

- **Consulaat-Generaal in Madrid**: Asturias, Cantabria, Castilla y León, Castilla la Mancha, Extremadura, Galicia, La Rioja, Madrid, Navarra, País Vasco, Sevilla, Cádiz, Huelva, Córdoba en Jaén
- **Consulaat in Alicante:** Alicante, Castellón de la Plana, Valencia, Murcia, Almería, Granada en Málaga
- **Consulaat in Barcelona:** Barcelona, Gerona, Lérida, Tarragona, Zaragoza, Teruel, Huesca en Balearen
- **Consulaat in Tenerife:** Canarische Eilanden

Naast de beroepsconsulaten bestaan er ook negen ereconsulaten (Andorra, Bilbao, Cadiz, Cartagena, Corralejo (Fuenteventura), La Coruña, Malaga, Sevilla, en Valencia; niet meer in Palma de Mallorca). Hun consulaire bevoegdheden zijn echter beperkt en ze komen voornamelijk tussen om Belgen in nood bij te staan.

IV. Vestiging en verblijf in Spanje

Alle informatie over een verblijf in Spanje als EU-onderdaan is te vinden op: PORTAL DE INMIGRACIÓN. Ciudadanos de la Unión Europea (inclusion.gob.es)

1. Voor een verblijf van MINDER dan 3 maanden

Belgen dienen steeds in het bezit te zijn van een geldig Belgisch identiteitsbewijs (paspoort of identiteitskaart; voor kinderen onder de 12 jaar: KIDS-ID of geldig paspoort).

Onderdanen van de Europese Unie en hun familieleden - met uitzondering van de echtgenoot/echtgenote en de kinderen van studenten – hebben het recht elke beroepsactiviteit (behalve overheidsbetrekkingen) uit te oefenen. Zij zijn hiervoor aan dezelfde voorwaarden onderworpen als de Spaanse onderdanen.

De familieleden - echtgeno(o)t(e), afstammelingen minder dan 21 jaar en ascendenten - die **geen** onderdaan zijn van de landen van de Europese Economische Ruimte (Europese Unie, Noorwegen, IJsland en Liechtenstein) of Zwitserland blijven wat betreft het binnenkomen, het verblijf en de vestiging onderworpen aan de Schengenakkoorden en de Spaanse visumreglementering. In het geval van vestiging blijft voor hen tevens het bezit van de Spaanse verblijfskaart verplicht.

Voor meer inlichtingen kan u terecht op het telefoonnummer 060 (+34 902 887 060 vanuit het buitenland) of op de website www.interior.gob.es/ (klik op *Trámites de extranjería*).

Verdere informatie kunt u eveneens aantreffen op het portaal van de Belgische overheid: www.belgium.be/nl/huisvesting/verhuizen/

Opgelet! Belgen die in Spanje activiteiten uitoefenen om professionele, sociale of economische redenen, zelfs indien gedurende een periode van minder dan 3 maanden, maar ook Belgische inwoners die economische belangen in Spanje hebben dienen een NIE (*Número de Identificacíon de Extranjero*) aan te vragen (vb. voor de aankoop van een GSM, aan- of verkoop van vastgoed, erfenis, als Erasmusstudent). Om een NIE aan te vragen vanuit België: contacteer het Spaanse consulaat (contactgegevens hieronder). Om een NIE aan te vragen in Spanje: zie STAP 1 onder punt 2.

Consulado de España en Bruselas
Hertoglaan, 85-87
1000 Brussel
Tel.: (+32) (0) 2 509 87 70
Tel. voor NIE: (+32) (0) 2 509 87 73
Fax: (+32) (0) 2 509 87 84
@: cog.bruselas@maec.es

2. Voor een verblijf van MEER dan 3 maanden

U dient volgende stappen te ondernemen:

STAP 1 Inschrijving als inwoner van de EU en verkrijging NIE

STAP 2 Inschrijving bij de gemeente

STAP 3 Inschrijving bij de consulaire post waar uw woonplaats van afhangt

Deze verschillende stappen worden hieronder in detail beschreven.

STAP 1 Inschrijving als inwoner van de EU (Registro de Ciudadano de la Unión Europea)

Wat?

Bij uw inschrijving op een *Comisaría de Extranjería* krijgt u een certificaat (*Certificado de Registro de Ciudadano de la Unión Europea*) waarop uw naam, voornaam, nationaliteit, woonplaats, inschrijvingsdatum en uw NIE (zie volgende pagina) vermeld staan.

Het *Certificado de Registro* is een certificaat in groene kleur ter grootte van een kredietkaart maar van papier. We raden u aan om een kleurenfotokopie te maken en deze te plastificeren. Het originele document, dat essentieel is voor de officiële autoriteiten (politie, …), kan u thuis bijhouden.

Dit document is het bewijsstuk van uw recht op verblijf in Spanje, maar het is geen identificatiebewijs. U bent dus verplicht om altijd uw Belgische identiteitskaart (of paspoort) bij u te hebben.

Op het moment van uw inschrijving vraagt u best na of het document na een bepaalde periode vernieuwd moet worden.

Waarom?

Sinds 02.04.2007 is deze inschrijving in het Register voor Buitenlanders of Register voor burgers van de Europese Unie verplicht voor buitenlanders die zich in Spanje wensen te vestigen.

Wanneer?

Deze inschrijving moet binnen de drie maanden na aankomst op het Spaanse grondgebied gebeuren.

Waar?

U schrijft u in bij de bevoegde autoriteit van de provincie waar u resideert (*Oficina de Extranjería* of *Comisaría de Policía*). U kan een afspraak maken op volgende pagina: sede.administracionespublicas.gob.es/icpplus/index.html

Opgelet! Vele immigratiegerelateerde diensten zijn niet contacteerbaar per telefoon of per e-mail. U kan uw vragen enkel ter plaatse stellen, op afspraak.

Nodige documenten (origineel + kopie)

- 2 volledig ingevulde **aanvraagformulieren "Ex-18"** (te downloaden van de website PORTAL DE INMIGRACIÓN. Modelos generales (inclusion.gob.es));
- Geldig **paspoort of identiteitskaart** of het bewijs dat de vernieuwing aangevraagd werd plus fotokopies;
- Indien het een werknemer betreft, een arbeidscontract of een verklaring van zijn werkgever waaruit blijkt dat de werknemer ingeschreven is in de *Seguridad Social*;
- Indien het om een zelfstandige gaat, een bewijs hiervan en een bewijs dat hij als dusdanig ingeschreven is in de *Seguridad Social*;
- In geval van personen die geen beroepsactiviteit uitoefenen (studenten, gepensionneerden), een bewijs van ziekteverzekering, al dan niet privé, die eventuele gezondheidskosten in Spanje dekt, en ook een bewijs dat de persoon over voldoende financiële middelen beschikt voor zichzelf en voor zijn familie in Spanje, zodat hij niet tot last wordt van de Spaanse sociale zekerheid tijdens zijn verblijf in Spanje;

- **Betaling van de vastgestelde taks.** Het betalingsformulier wordt u soms ter plaatse geleverd, soms is het bijgevoegd bij het aanvraagformulier. In het eerste geval gaat u na uw afspraak betalen in het aangewezen bankfiliaal en moet u vervolgens opnieuw uw beurt afwachten in de rij. In het tweede geval betaalt u op voorhand en gaat u daarna naar uw afspraak.

Familieleden

Familieleden die **geen** inwoner zijn van een land van de EER (EU, Noorwegen, IJsland en Liechtenstein) of van Zwitserland, moeten nog steeds een verblijfsvergunning (*Tarjeta de Residencia de Familiar de la Unión*) bezitten.

NIE (Número de Identificación de Extranjero)

Het NIE is uw identificatienummer van het Register van de buitenlanders. Dit nummer wordt u normaal gezien door de *Oficina de Extranjería* automatisch toegewezen bij uw inschrijving op de *Registro de Ciudadano de la Unión Europea* (zie hierboven). Op sommige plaatsen is het toch nog een aparte procedure.

U zult de NIE moeten voorleggen bij diverse administratieve aangelegenheden:

- Uw inschrijving bij uw gemeente;
- Uw inschrijving bij de sportclub of de bibliotheek;
- Het openen van een bankrekening;
- De aankoop van een wagen of GSM;
- Uw belastingaangifte;
- Etc.

Opmerking: *Certificado de NIE para trámites de no residentes*

Ook als u niet voor lange tijd in Spanje woont, kunt u toch een NIE nodig hebben (voor professionele, sociale of economische redenen, om een huis te kopen, voor een erfenis, als Erasmusstudent).

In dat geval hoeft u zich niet in te schrijven in het Register van de buitenlanders. U vraagt enkel het NIE aan via het **aanvraagformulier "EX-15"**, te downloaden van de website PORTAL DE INMIGRACIÓN. Modelos generales (inclusion.gob.es)

U dient de procedure te volgen van het identificatienummer voor buitenlanders die in het buitenland blijven wonen. Op het einde van de procedure ontvangt U een wit blad van A4-formaat, met uw naam en uw persoonlijke NIE-nummer; het *certificado de NIE para trámites de no residentes*. Het blad heeft in principe slechts een geldigheidsduur van drie maanden.

U kunt de aanvraag ook toevertrouwen aan een vertrouwenspersoon ter plaatse (bijv. de notaris, een *gestor* (zaakwaarnemer), een familievriend, …). In dat geval dient de persoon in kwestie ook te beschikken over de volgende documentatie:

- Een kopie van uw originele identiteitskaart of paspoort of het originele exemplaar;
- Een document dat de reden van de aanvraag van een NIE-nummer verduidelijkt, bijv. een document van de notaris dat bevestigt dat u een woning wenst aan te kopen, of het document dat u als wettige erfgenaam aanduidt, …;
- Een volmacht dat de vertrouwenspersoon machtigt deze specifieke procedure in uw naam uit te voeren.

STAP 2 Inschrijving bij de gemeente (padrón)

De *padrón* of voluit *empadronamiento en el ayuntamiento* is een eenvoudige formaliteit met als doel een *Certificado de Empadronamiento* te bekomen. Het *Certificado* zal u meerdere malen gevraagd worden, onder meer:

- Om u in te schrijven op het Consulaat;
- Om een getuigschrift van woonst te bekomen;
- Voor het openen van een bankrekening in Spanje;
- Voor uw inschrijving bij het medisch centrum;
- Voor het bekomen van belangrijke prijsverminderingen bij de inschrijving voor sportactiviteiten georganiseerd door de gemeente;
- Voor het deelnemen aan verschillende culturele activiteiten die door de gemeente georganiseerd worden.

De inschrijving dient u rechtstreeks te doen bij het gemeentebestuur (*ayuntamiento*) van uw district. Om te weten tot welke gemeentelijke administratie (*junta municipal*) u behoort, en om het adres hiervan te kennen, kunt u telefoneren op 012 of 010. In sommige gemeenten (bijv. Madrid) kan u uw inschrijving per post uitvoeren. Voor meer informatie verwijzen we u door naar uw gemeente.

U kan voor de Stad Madrid volgende website consulteren: sede.madrid.es/portal/site/tramites/ (scroll naar beneden en klik op *Padrón y otros documentos personales* en dan op *Alta o cambio de domicilio*).

U dient volgende documenten voor te leggen:

- Degelijk ingevuld formulier van de gemeente;
- Geldig paspoort of identiteitskaart voor de leden van de familie (kopies en origineel);
- Huwelijksboekje;
- Bewijs van woonplaats (bijv. huurcontract, telefoonfactuur, …);
- NIE.

STAP 3 Inschrijving bij de consulaire post

De inschrijving bij het beroepsconsulaat waar uw woonplaats van afhangt (Madrid, Alicante, Barcelona of Tenerife) is niet verplicht maar wordt ten zeerste aangeraden.

Na uw inschrijving neemt het consulaat de rol van uw gemeente in België over.

Concreet kan u zich tot het Consulaat wenden voor de afgifte van een paspoort, voor administratieve zaken (aflevering attesten), het opvolgen van uw dossiers nationaliteit en burgerlijke stand en in geval van nood.

Voor te leggen documenten:

- Formulier van inschrijving dat u op onze website kunt downloaden;
- Kopie van uw *padrón*;
- Kopie van uw identiteitsdocumenten;
- Document “model 8” (bewijs van schrapping uit het bevolkingsregister in België) Dit document wordt u afgegeven door uw laatste gemeente in België. Als u al op een andere Belgische post in het buitenland bent ingeschreven, heeft u het model 8 niet nodig. U geeft ons uw laatste adres in het buitenland op.

Deze inschrijving is volledig gratis en kan per post gebeuren.

De **identiteitskaart** die u van uw Belgische gemeente gekregen hebt, blijft geldig. U dient derhalve geen nieuwe kaart aan te vragen. De vernieuwing zal echter bij uw post van inschrijving gebeuren. Dit kan eveneens per correspondentie.

Bij uw inschrijving zult u eveneens een document moeten invullen met het oog op uw verplichte deelname aan de **Belgische federale verkiezingen**.

V. Logement

1. Korte verblijven

Spaanse websites om een logement te zoeken en te reserveren:

- Appartementen: www.wimdu.es
- Huizen op het platteland: www.vrbo.com
- Jeugdherbergen: www.reaj.com
- Studentenresidenties: www.resa.es
- Portaal voor toerisme in Spanje: www.spain.info

Opgelet! Naar aanleiding van klachten over het frauduleus verhuren van vakantiewoningen, bevelen wij u ten zeerste aan te checken of u via een officieel erkend reisbureau boekt. Vooral in het geval van websites gespecialiseerd in reizen, vakantiewoningen, enz. is dit aanbevelingswaardig. U kan hiervoor contact opnemen met de overkoepelende vereniging van reisondernemingen in België:

- Union professionnelle des Agences de Voyages: www.upav.be
- Vereniging Vlaamse Reisbureaus: www.vvr.be

2. Een huis of een appartement huren

Bent u op zoek naar een vastgoedagentschap, raadpleeg dan de *Páginas amarillas* (Gouden Gids): www.paginasamarillas.es.

In Spanje zijn de gemeenschappelijke kosten vaak in de huurprijs inbegrepen. Verbruik van gas, elektriciteit, telefoon, enz. wordt apart gefactureerd. In principe bestaat de huurwaarborg uit twee maanden huur (plus eventueel een commissie voor het vastgoedagentschap).

Populaire websites om een huis of een appartement (individueel of met meerderen) te huren:

- www.vibbo.com
- www.idealista.com
- www.fotocasa.es
- www.pisocompartido.com
- www.globaliza.com
- www.yaencontre.com

3. Een huis of een appartement kopen

Als u niet in Spanje woont, dan hebt u een NIF (*Número de Identificación Fiscal*) nodig. Het Consulaat van Spanje in België kan u helpen om dit nummer te verkrijgen.

Als u in Spanje woont, dan is het hebben van een NIE voldoende.

Meer info

Colegio de Registradores de la Propiedad y Mercantiles de España: www.registradores.org

VI. Werk en werkloosheid

1. Werkvergunning

Een werkvergunning is niet nodig voor de Belgen en andere onderdanen van een lidstaat van de Europese Unie die in Spanje wensen te werken. U moet enkel in het bezit zijn van een NIE en het *Certificado de Registro de Ciudadano de la Unión Europea* (zie Hoofdstuk IV. Vestiging en verblijf in Spanje).

2. Werkzoekenden

Als werkzoekende kan u zich inschrijven bij het *Servicio Público de Empleo Estatal* (SEPE) van de provincie waar u woont: www.sepe.es.

Indien u een werkloosheidsuitkering ontvangt in België, kan deze gedurende drie maanden in Spanje uitbetaald worden.

Hiervoor moet u vóór uw vertrek bij de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening - RVA het formulier U2 aanvragen. Vervolgens moet u zich binnen de 7 dagen na aankomst in Spanje inschrijven bij de SEPE. Indien u binnen de drie maanden geen werk in Spanje heeft gevonden, kan u uw werkloosheidsuitkering in België blijven ontvangen, op voorwaarde dat u vóór het einde van deze drie maanden naar België terugkeert.

NOTA BCN:

Indien U werkt zoekt in Catalonië, kan u zich als werkzoekende inschrijven bij de Oficina de Treball de la Generalitat (OTG) van de Servei d'Ocupació (SOC) van de provincie waar u woont. www.oficinadetreball.gencat.cat

NOTA TRF:

Voor werkaanbod: www3.gobiernodecanarias.org/empleo/portal/web/sce

3. Uw eigen onderneming opstarten

In het Spaanse vennootschapsrecht vinden we gelijkaardig juridische vormen als in België terug, bijv. *Autónomo* (zelfstandige), *Sociedad Anónima* (naamloze vennootschap), *Sociedad Limitada* (besloten vennootschap), *Sociedad Comanditaria* (commanditaire vennootschap), *Sociedad Colectiva* (vennootschap onder firma), ...

De formaliteiten zijn tijdrovend. U kunt hiervoor terecht bij een Spaans bedrijfsloket (*Ventanilla Única Empresarial* – +34.902.100.096 – www.camara.es/creacion-de-empresas/ventanilla-unica-empresarial-punto-de-atencion-al-emprendedor). Daar zullen ze u zeker verder kunnen helpen.

U kunt zich tevens richten tot een *gestoría* (kantoor voor boekhouding en fiscale bijstand) om u bij deze procedures te begeleiden.

Meer info IPYME – www.ipyme.org

Portaal voor ondernemers in Spanje – www.creatuempresa.org

4. Werken als "au pair"

Indien u voor een bepaalde tijd als au pair wilt werken, kan de Europese Jongeren Site u misschien verder helpen: europa.eu/youth/EU_nl

Er zijn ook een aantal bronnen uit Spanje te raadplegen. Zie hiervoor de lijst achteraan in de brochure in XVIII. Nuttige contacten (geklasseerd per thema), punt 3.

5. Homologatie van Belgische diploma's voor beroepsdoeleinden

Dit is een officiële erkenning, gebaseerd op de Europese Richtlijnen, die u toestaat een beroep uit te oefenen in Spanje, waarvan u het vereiste diploma in België behaalde.

Alle Belgische documenten voor beroepsdoeleinden (bijv. diploma, getuigschrift, ...) moeten eerst in België *gelegaliseerd* én *geapostilleerd* worden voordat ze in Spanje erkend kunnen worden. Lees Hoofdstuk XII. Onderwijs, punt 4 om goed te begrijpen wat de legalisatie en apostillering inhoudt.

De tweede stap, de eigenlijke *homologatie*, vindt normaliter plaats in Spanje (mogelijks al in België).

Indien u **geen vrij beroep** zoals arts of advocaat uitoefent, zie opnieuw Hoofdstuk XII. Onderwijs, punt 4 voor meer uitleg over de homologatie van uw diploma.

Indien u wel zo'n **vrij beroep** uitoefent, contacteer dan de *colegio* (beroepsorganisatie/orde/college) van uw streek die u de nodige informatie over de te volgen procedure zal bezorgen. Hier vindt u de websites waar u de contactgegevens van de *colegio* voor uw streek kan vinden:

- **Notarissen:** Colegios Notariales - Notariado
- **Geneesheren:** Colegios Oficiales de Médicos | CGCOM
- **Tandartsen:** C. Autonómicos, Colegios y Juntas (consejodentistas.es)
- **Dierenartsen:** OCV | Estructura | Colegios | colvet.es
- **Architecten:** CGATE - Consejo General de la Arquitectura Técnica

VII. Pensioenen

1. Vestiging als gepensioneerde in Spanje

U heeft nooit in Spanje gewerkt

Wanneer u zich als gepensioneerde in Spanje wenst te vestigen, moet u zich bij de *Registro Central de Extranjeros* inschrijven en een *Certificado de Registro* aanvragen, (zie hoofdstuk IV. Vestiging en verblijf in Spanje, punt 1).

Vóór uw vertrek moet u het formulier S1 bij uw mutualiteit aanvragen. Dit document moet bij de Spaanse Sociale Zekerheid (INSS) ingeleverd worden om van dezelfde ziekte- en zorgverzekering als de Spaanse gepensioneerden te kunnen genieten. De adressen van het INSS kunt u raadplegen op de website: www.seg-social.es (onder *Pensionistas*).

Opgelet! Indien u nog niet gepensioneerd bent maar dat in de nabije toekomst wel gaat zijn, dient u het dossier bij de bevoegde Belgische autoriteit op te starten minstens één jaar voor de pensioenleeftijd bereikt wordt vanwege de behandelingstermijnen. Hier vindt u een lijst van bevoegde Belgische autoriteiten:

- **Voor werknemers en ambtenaren:**

  Federale Pensioendienst

  Bureau voor Internationale Overeenkomsten

  Zuidertoren

  1060 Brussel

  @: info@sfpd.fgov.be

  Gratis infolijn (in België): 1765

  Betalende infolijn vanuit het buitenland: +32 78 15 17 65

- **Voor zelfstandigen:**

  Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ)

  Willebroekkaai 35

  1000 Brussel

  @: info@rsvz-inasti.fgov.be

  Tel.: (+32) (0) 2 546 42 11

  Fax: (+32) (0) 2 511 21 53

  Gratis infolijn (in België): 1765

  Betalende infolijn vanuit het buitenland: +32 78 15 17 65

- **Voor een gemengde carrière (werknemer + zelfstandige) en voor oud-strijders en oorlogsslachtoffers:**

  Eén van de twee bovenstaande diensten naar keuze (een aanvraag ingediend bij de ene geldt automatisch ook voor de andere).

- **Fonds voor beroepsziekten (voormalige mijnwerkers)**

  Sterrenkundelaan 1

  1210 Brussel

  of

  Troonstraat 100

  1050 Brussel

  Tel.: (+32) (0) 2 226 64 00

- **RSZ/Overzeese Sociale Zekerheid**

Victor Hortaplein 11

1060 Brussel

Tel.: (+32) (0) 2 509 59 59

@: contact@rsz.fgov.be

U heeft (deels) in Spanje gewerkt

Als u in Spanje woont, maar u heeft zowel in Spanje als in België (en/of een andere lidstaat van de Europese Unie, Noorwegen, IJsland en Liechtenstein) gewerkt, dan richt u uw aanvraag meteen tot het *Instituto Nacional de Seguridad Social* (INSS) in de provincie waar u woont.

De adressen van het INSS kunt u raadplegen op de website: www.seg-social.es (onder *Pensionistas*).

2. Principes op het vlak van pensioenen

Tijdens uw verblijf in Spanje zal u uw Belgisch pensioen volledig blijven ontvangen, want tussen België en Spanje bestaat er een conventie betreffende de Sociale Zekerheid.

Als u in **één enkel Europees land** sociale bijdragen heeft betaald, wordt uw pensioen volgens de wetgeving van dat land berekend, ongeacht of u daar verblijft of niet.

Als u **in meerdere Europese landen** sociale bijdragen heeft betaald, ontvangt u een pensioen van elk land waar u minstens één jaar bijdragen betaalde, op voorwaarde dat u voldoet aan de voorwaarden opgelegd door de nationale wetgeving van dat land. De uitkeringen van deze pensioenen komen overeen met de periodes en de sociale bijdragen die u in elk van deze landen betaalde.

Het Consulaat is niet bevoegd voor problemen met de uitbetaling van pensioenen.

3. Overlevingspensioen

Bij een overlijden zijn de erfgenamen verplicht om dit te melden aan de bevoegde instelling.

Er ontstaat geen automatische omzetting op een overlevingspensioen voor de overlevende echtgenoot; die moet zelf een aanvraag indienen. Indien hij in Spanje verblijft, moet hij de aanvraag voor een overlevingspensioen indienen bij de provinciale delegatie van de INSS (*Instituto Nacional de la Seguridad Social*) van zijn woonplaats, ofwel bij een CAISS (*Centros de Atención e Información de la Seguridad Social*: delegaties van de INSS buiten de provinciehoofdsteden). De INSS is de enige bevoegde instelling om het dossier te behandelen. Dit is van toepassing voor alle pensioengerechtigden van de EU, zelfs indien ze nooit in Spanje bijgedragen hebben.

Vereiste documenten voor de aanvraag van een overlevingspensioen zijn:

- Formulier *Viudedad de reglamentos comunitarios* te bekomen bij INSS of CAISS degelijk ingevuld en ondertekend;
- Overlijdensakte;
- Trouwboekje;
- NIE van de aanvrager of van de overledene, of ander in voege zijnde identiteitsdocument;
- Ontvangstbewijs met pensioennummer in België;
- Naam van de bank en banknummer voor de betaling.

4. Levensbewijs

Elke gepensioneerde die in het buitenland woont, dient geregeld een levensbewijs naar zijn pensioeninstelling op te sturen.

Dit levensbewijs moet zowel door de titularis als door de bevoegde publieke overheid - die de identiteit van de titularis nakijkt - ingevuld en ondertekend worden. De publieke overheid kan de

lokale overheid zijn of het beroepsconsulaat of het ereconsulaat (de consulaten enkel voor Belgische onderdanen).

Met de nieuwe elektronische identiteitskaarten (eID), is het nu ook mogelijk uw levensbewijs via www.mybelgium.be te drukken en op te sturen.

Meer info over het levensbewijs op de website van de Federale Pensioendienst: Werk & verblijf in het buitenland | Federale Pensioendienst (fgov.be)

5. Pensioenen en belastingen

Indien u in Spanje woont, bent u in dat land belastingplichtig. U moet er dus aangifte doen in een jaarlijkse belastingaangifte (die normaal gezien loopt vanaf april tot eind juni) van uw Belgisch inkomen (pensioen, huurinkomsten, of eventueel andere) en van uw bezittingen.

Een pensioen uit de Belgische overheidssector is uitsluitend belastbaar in België.

Het is van belang de nodige aangiftes volledig en tijdig in te dienen. Fiscale informatie worden uitgewisseld tussen Spanje en België. Sinds 2013 worden de buitenlandse gepensioneerden systematisch gecontroleerd.

Meer hierover in Hoofdstuk X. Belastingen.

6. Bijkomende inlichtingen en klachten

Voor bijkomende informatie over sociale zekerheid en pensioenen kunt u altijd "Het beknopte overzicht van de sociale zekerheid in België" op de website van de FOD Sociale Zekerheid raadplegen: socialsecurity.belgium.be/nl/publicaties/beknopt-overzicht-van-de-sociale-zekerheid-belgie

Voor klachten over uw Belgisch pensioen, kan u steeds terecht ofwel bij het organisme dat uw pensioen betaalt, ofwel bij de Ombudsdienst voor Pensioenen:

- **Ombudsdienst Pensioenen**

  WTC III, Simon Bolivarlaan 30, bus 5 - 1000 Brussel

  Tel. : (+32) (0) 2 274 19 80 (maa-vrij 9.00-12.00 u)

  @: klacht@ombudsmanpensioenen.be

  www.ombudsmanpensioenen.be

VIII. Sociale Zekerheid

Voordat u het land verlaat, moet u uw mutualiteit over uw vertrek inlichten. Ze zal u het aangepaste Europese formulier afleveren (meer info over de verschillende types formulieren hieronder) . Met dit document kunt u zich tot de Spaanse Sociale Zekerheid wenden om u aan te sluiten. Als bewijs van uw aansluiting zal u een kaartje ontvangen.

In Spanje is het *Instituto Nacional de la Seguridad Social* (INSS) verantwoordelijk voor de Sociale Zekerheid. U kan u wenden tot de provinciale delegatie van de INSS van uw woonplaats, ofwel tot een van de CAISS (*Centros de Atención e Información de la Seguridad Social*: delegaties van de INSS buiten de provinciehoofdsteden).

U bent werknemer

Diegene die in Spanje werkt, valt onder de Spaanse Sociale Zekerheid. De werkgever is verantwoordelijk voor de inschrijving van de werknemer bij de Spaanse Sociale Zekerheid en maandelijks worden de nodige bijdragen van het loon afgehouden. In het geval dat u beslist uw betrekking op te zeggen bij uw werkgever, moet deze u bij de *Dirección general de la Seguridad Social* ("Algemene Directie voor Sociale Zekerheid") uitschrijven. Bij iedere nieuwe tewerkstelling moet deze inschrijving opnieuw worden aangevraagd. De verplichting van bijdrage aan de Sociale Zekerheid gaat in vanaf het moment dat de activiteit begint en duurt zolang de activiteit duurt met inbegrip van eventuele periodes van werkonbekwaamheid van de werknemer.

U bent zelfstandige

Een zelfstandige dient zelf te zorgen voor de inschrijving bij de Sociale Zekerheid, namelijk bij de Directie van de INSS van de provincie waar hij verblijft. In dit geval moet de betrokkene zelf maandelijks een bijdrage betalen aan de Sociale Zekerheid.

U werkt in verschillende landen

In het kader hieronder vindt u de mogelijke situaties:

Wonen in	***Werken in België***	***Werken in Spanje***	***Sociale zekerheid***
België	Werknemer >25% werktijd	Werknemer	**België**
België	Werknemer, BE werkgever	Werknemer (gedetacheerd door BE werkgever)	**België**
België	Zelfstandige	Werknemer	**Spanje**
België	Werknemer	Zelfstandige	**België**
België	Zelfstandige >25% werktijd	Zelfstandige	**België**
Spanje	Werknemer	Werknemer >25% werktijd	**Spanje**
Spanje	Werknemer (gedetacheerd door SP werkgever)	Werknemer, SP werkgever	**Spanje**
Spanje	Zelfstandige	Werknemer	**Spanje**
Spanje	Werknemer	Zelfstandige	**België**
Spanje	Zelfstandige	Zelfstandige >25% werktijd	**Spanje**

Meer info

- Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS): www.seg-social.es
- Europese Commissie: Wonen, werken en reizen in de EU | Europese Commissie (europa.eu)

Opmerkingen

Na uw inschrijving ontvangt u een inschrijvingsbewijs (*tarjeta sanitaria*) met uw inschrijvingsnummer. Dit nummer behoudt u gedurende uw hele verdere beroepsleven.

Formulieren

Formulier E104

Dit formulier wordt gebruikt indien u uit België vertrekt om in Spanje te gaan werken of wanneer u definitief naar België terugkeert nadat u als expat in Spanje gewerkt hebt.

Formulier S1

Formulier S1 laat u toe om te genieten van de gezondheidszorgen als u in Spanje woont maar in België verzekerd bent.

Dit is over het algemeen het geval voor personen die zich in het buitenland vestigen als zij met pensioen zijn. Dit formulier is ook nuttig voor familieleden van een migrerende werknemer die gedekt zijn door de Sociale Zekerheid van het land waar deze werknemer is gaan werken en waarvan de vermelde familieleden in het thuisland blijven wonen.

Formulier S2

Dit formulier laat u toe te bewijzen dat u recht hebt op een voorziene geplande behandeling in een ander land van de EU. Dit formulier krijgt u van uw ziekteverzekeringsinstelling voor uw vertrek. U moet vervolgens dit formulier voorleggen aan de ziekteverzekeringsinstelling van het land waar u de behandeling zal krijgen.

De voorwaarden van de behandeling zijn dezelfde als die die toegepast worden in het land van oorsprong. Dit wil zeggen dat u in bepaalde landen op voorhand een deel van de medische kosten zal moeten betalen.

Formulier S3

Dit formulier geeft aan vroegere grensarbeiders het recht op een medische behandeling in het land waar ze gewerkt hebben. Het kan om een nieuwe behandeling gaan of om de opvolging van een behandeling die reeds begon voor ze ophielden in dat land te werken.

Formulier DA1

Dit formulier laat u toe een werkongeval of een beroepsziekte aan te geven dat onverwachts in een ander land gebeurd is. Het dient om in dit geval een medische behandeling te krijgen volgens de voorwaarden die toegepast worden bij arbeidsongevallen of beroepsziekten in een ander land van de EU.

Formulier U1

Het formulier U1 bewijst uw verzekeringsperiodes in een ander land van de EU. Dit formulier is dus van belang voor de berekening van uw werkloosheiduitkering. U kunt dit document aanvragen bij de nationale arbeidsdienst van het/de land(en) waar u gewerkt hebt en moet het inleveren bij de nationale arbeidsdienst van het land waar u de werkloosheiduitkering wenst aan te vragen.

Formulier U2

Dit formulier wordt gebruikt voor de overdracht van uw werkloosheiduitkeringen. U kunt dit bekomen bij de nationale arbeidsdienst van het land waar u werkloos bent geworden. U moet het voorleggen aan de nationale arbeidsdienst van het land waar u werk wenst te zoeken.

Formulier U3

Formulier U3 is een verwittiging voor het ontvangstorganisme van het land waar u werk zoekt. Meer concreet toont het document aan dat u de instelling van het land die u de werkloosheiduitkeringen moet betalen hebt verwittigd dat uw situatie veranderd is en dat uw uitkeringen zodoende herzien moeten worden. De uitbetaling van de werkloosheiduitkeringen kan verminderd of opgehouden zijn ten gevolge van deze gegevensuitwisseling tussen de instellingen. Daarom is het opsturen van het formulier als verwittiging belangrijk. Indien u dit formulier ontvangt, is het misschien interessant dat u uw oorspronkelijke instelling contacteert om na te gaan of uw situatie zich gewijzigd heeft.

Formulier A1

Formulier A1 geeft het bewijs dat de werknemer zijn sociale premies betaalt en dat hij gedekt is in het andere land van de EU waar hij werkt. Dit is meestal het geval van de gedetacheerde werknemers of van diegenen die tegelijkertijd in verschillende landen werken.

IX. Medische bijstand

1. Tijdelijk verblijf in Spanje – De Europese ZiekteVerzekeringsKaart (EZVK)

Voor korte verblijven (Erasmus, vakantie, zakenreizen, …) hoeft u zich niet bij de Spaanse Sociale Zekerheid in te inschrijven. Uw Europese Verzekeringskaart (EZVK) volstaat. Dat is een document dat het recht op ziekteverzekering bewijst gedurende een tijdelijk verblijf in een ander land van de Europese Unie (+ IJsland, Liechtenstein, Noorwegen en Zwitserland). De EZVK vergoedt alleen de noodzakelijke medische kosten die in openbare instellingen worden gemaakt. Als u naar een privéarts of in een privé-instelling gaat, heeft u geen recht op terugbetalingen van de kosten. Ook geprogrammeerde ziekteverzorging in een ander land wordt niet gedekt.

De EZVK is een individuele kaart - alle gezinsleden van een verzekerde hebben dus een kaart op hun naam - en ze is voor één jaar geldig. U kan de kaart gratis bij uw ziekenfonds in België aanvragen.

Meer info

Europese ziekteverzekeringskaart | Belgium.be

Reisverzekeringen

Voor een medisch noodgeval in het buitenland kunt u contact opnemen met **Mutas**. Deze reisverzekering die 24 uur op 24 uur toegankelijk is, dekt de hospitalisatiekosten, de ontvangen verzorging voor een noodgeval in buitenlands hospitaal, mogelijke repatriëringskosten, etc. Alle leden van een mutualiteit die in orde zijn met hun lidgeld kunnen beroep doen op Mutas.

MUTAS - Mutualistische alarm- en zorgcentrale België

Tel.: (+32) (0) 2 272 09 00

@: assistance@mutas.be

Een andere mogelijke reisbijstandsverzekering is **Mediphone Assist**, ook gekend als de alarmcentrale van de Onafhankelijke Ziekenfondsen. Zij zijn 24 uur op 24 uur bereikbaar, 7 dagen op 7. Indien u dringende medische zorgen nodig hebt in het buitenland, ontfermen zij zich over de medische kosten, repatriëringskosten (indien noodzakelijk), het inlichten en informeren van familieleden, het overleggen met de buitenlandse dokters, medische informatie en advies geven en dit ook over buitenlandse ziekenhuizen, apothekers, …

Mediphone Assist |

Tel.: (+32) (0) 2 778 94 94

2. Lang verblijf in Spanje – Tarjeta Sanitaria

U moet bij de Spaanse Sociale zekerheid ingeschreven zijn (zie Hoofdstuk VIII. Sociale Zekerheid) om de diensten ervan te kunnen gebruiken.

Voor medische bijstand, moet u eerst bij het dichtstbijzijnde Medisch Centrum van de INSS (*Centro de Salud*) ingeschreven zijn.

Om het Medisch Centrum van uw buurt te kennen, zoek op internet voor uw specifieke regio.

Vereiste documenten:

- Uw *padrón* (zie Hoofdstuk IV. Vestiging en verblijf in Spanje, punt 2, stap 2);
- Uw inschrijvingsbewijs bij de Sociale Zekerheid;
- Uw identiteitskaart.

Bij uw inschrijving in het Medisch Centrum wordt u een erkende huisarts (*médico de cabecera*) toegewezen en u krijgt een *Tarjeta Sanitaria*, uw persoonlijke lidmaatschapskaart.

Dokters- en specialistenconsultaties, evenals ziekenhuisopname, zijn kosteloos. Opnames in privé-ziekenhuizen zijn echter niet gedekt.

Nota BCN: *Voordat u een beroep doet op de medische verzorging door de officiële medische centra in Catalonië, moet u nog uw inschrijving bij het Institut Català de la Salut (ICS) - in plaats van bij de Spaanse INSS - in orde brengen om uw persoonlijke lidmaatschapskaart te bekomen (de CATSALUT-kaart). Daarvoor dient u zich te wenden tot uw "CAP" (centrum voor eerste medische bijstand) op de plaats van uw residentie.*

Nodige documenten: zelfde als voor de Tarjeta Sanitaria.

3. Gepensioneerden

Alle gepensioneerden zijn onderworpen aan de sociale zekerheid van het land dat hun pensioen betaalt (bevoegde staat). Concreet betekent dit dat België verantwoordelijk is voor de ziekteverzekering van de gepensioneerden uit België, op het ogenblik dat ze op reis vertrekken naar België of bij een verblijf/vakantie in andere staten dan het woonland (bijv. tijdens een verblijf in Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk, ...)

In het woonland (in dit geval Spanje) moet u als Belgische gepensioneerde op regelmatige wijze aangesloten zijn bij de lokale gezondheidszorg op basis van het formulier S1. U ontvangt hier gratis medische hulpverlening. Maar van zodra u buiten Spanje reist, moet u beschikken over de Europese ziekteverzekeringskaart die u in België kunt verkrijgen, bij uw vroegere mutualiteit. De aanvraag gebeurt persoonlijk, telefonisch of per internet.

Recht op medische verzorging in België voor de gepensioneerden

Gepensioneerden met een Belgisch pensioen die in een andere lidstaat van de Europese Unie wonen, zijn volwaardige Belgische verzekerden.

Bij een tijdelijke terugkeer naar België, hebben ze toegang tot de gezondheidszorg en de terugbetaling ervan net zoals een Belgische verzekerde die permanent in België woont. Deze tijdelijke terugkeer is mogelijk op elk moment. Eén conditie nochtans: zich (her)inschrijven in een Belgische mutualiteit en dus ook de overeenkomstige bijdrage betalen variërend van 20 tot 30€ per trimester. De hulpkas HZIV vraagt geen bijdrage maar levert dan ook niet dezelfde voordelen zoals deze verbonden aan betaalde bijdrages.

Nota BCN: Personen die geen recht hebben op ziekteverzekering

Het gebeurt dat een buitenlander resideert in Catalonië, maar hij betaalt er geen sociale bijdragen, en heeft ook geen recht op basis van een Europese overeenkomst op de medische verzorging van de Spaanse sociale zekerheid. Dat kan bijv. het geval zijn van een dakloze zonder bron van inkomen, of van degene die wenst een sabbatjaar in Spanje door te brengen.

Deze mensen kunnen niet terecht bij het INSS (Instituto Nacional de Seguridad Social), maar moeten zich rechtstreeks bij het ICS inschrijven (Institut Català de la Salut) via een speciale inschrijvingsprocedure. De medische verzorging van deze persoon zal dan rechtstreeks verzekerd worden door de Generalitat van Catalonië (CATSALUT), en niet door tussenkomst van de Spaanse staat.

Er bestaan twee categorieën:

1. *De persoon zonder inkomen die gratis toegang krijgt tot de medische verzorging op voorwaarde dat hij alle nodige bewijzen kan aanbrengen dat hij geen economische mogelijkheden heeft noch in het land van onthaal (d.i. Spanje), noch in zijn land van oorsprong;*

2. *De persoon die een maandelijkse bijdrage kan betalen, vergelijkbaar aan de bijdrage voor een private ziekteverzekering (tussen 85 en 90€).*

Gelieve al uw navragen te richten tot de CATSALUT. Telefoonnummer: 93 403 85 85 (maa-vrij 9u-14u)

4. Apothekers van wacht

Voor de apothekers van wacht, kan u volgende website raadplegen:

Farmacias de guardia – Farmacéuticos (farmaceuticos.com)

5. Spoedgevallen

Het noodnummer voor spoedgevallen is **112.**

In geval van nood gaat u direct naar de dichtstbijzijnde Dienst Spoedgevallen van een ziekenhuis van de Sociale Zekerheid.

Opgelet! Niet alle ziekenhuizen behoren tot de Sociale Zekerheid; privé-ziekenhuizen rekenen direct ter plaatse de medische kosten aan en vragen vaak een voorschot.

6. Buitenlands doktersvoorschrift

De Europese Unie heeft het mogelijk gemaakt **medicamenten aan te kopen met een doktersvoorschrift van het ene EU-land in apotheken van andere EU-landen**. Het voorschrift moet daartoe minstens volgende gegevens bevatten:

- gegevens van de patiënt : voor- en achternaam (volledig), geboortedatum;
- datum van afgifte van het voorschrift;
- gegevens van de voorschrijvende arts: voor- en achternaam (volledig), beroepskwalificatie, werkadres (mét het land), contactgegevens en handtekening (handgeschreven of digitaal);
- gegevens van het product dat wordt voorgeschreven: de generieke benaming of stofnaam (dus niet de merknaam, want die kan verschillen per land), de vorm (tabletten, oplossing enz.), hoeveelheid, concentratie en dosering.

Als u denkt dat u met een voorschrift in het buitenland naar de apotheek moet, of als u in het buitenland een voorschrift krijgt dat u thuis moet afhalen, **controleer dan of de arts al deze informatie heeft vermeld**.

Opgelet! De apotheken in het land waar u naartoe reist zijn gebonden aan hun eigen nationale wetgeving. Het kan zijn dat het voorgeschreven geneesmiddel er niet beschikbaar is of dat de aangeboden hoeveelheid kleiner is dan op het voorschrift staat. Verifieer dit vantevoren!

X. Belastingen

U wordt als belastbare verblijfhouder beschouwd, wanneer u meer dan 182 dagen per jaar, al dan niet opeenvolgend, in Spanje verblijft of als uw economische belangen voornamelijk in Spanje gevestigd zijn. In dat geval bent u onderworpen aan de *Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas* (IRPF) en dit voor het geheel van uw inkomsten. Het fiscale aanslagjaar komt overeen met het kalenderjaar. Om een Spaanse belastingsverklaring te kunnen indienen moet u uw NIE voorleggen (*Número de Identificación de Extranjero*, zie Hoofdstuk IV. Vestiging en verblijf in Spanje).

Tussen België en Spanje bestaat er een dubbelbelastingverdrag dat situaties van dubbele belasting (in België én in Spanje) moet vermijden.

Hieronder vindt u enkele gevallen die door dit belastingverdrag geregeld worden.

U bent belastbaar verblijfhouder in Spanje

- Zoals hierboven vermeld, worden wedden en salarissen belast in Spanje;
- De pensioenen van werknemers en zelfstandigen worden eveneens belast in Spanje;
- Belgische overheidspensioenen blijven in België belastbaar (Zie Hoofdstuk VII. Pensioenen).

Opgelet ! Dit stelt u niet vrij van belastingaangifte in Spanje, m.a.w. u blijft wel verplicht een aangifte van uw inkomen te doen ook al heeft u reeds betaald in België. Samen met de aangifte dient u een bewijs van de betaling in België in.

Het attest van betaling kan worden aangevraagd bij:

FOD Financiën – Centrum Buitenland

Kruidtuinlaan 50, bus 3424

1000 Brussel

(+32) (0) 2 57.54.600

foreigners.team3@minfin.fed.be

ZEER BELANGRIJK! Alle belastbare verblijfhouders die een relatief groot vermogen hebben buiten Spanje, dienen dit vermogen vóór eind maart aan te geven via het ***modelo 720***. De zware juridische gevolgen van het niet-indienen zijn in 2022 onwettig verklaard door het Hof van Justitie van de EU. De Spaanse overheid heeft de wet dus aangepast: de indienplicht blijft bestaan maar de boetes zijn minder hoog en de verjaringstermijn van misdrijven die voortkomen uit het niet-indienen van het formulier is dezelfde als die van andere fiscale misdrijven (*2 maart 2022*).

U bent geen belastbaar verblijfhouder in Spanje

Zijn uw inkomsten belastbaar in België, dan bent u belastingplichtig onder het systeem van "belasting van niet-inwoners" en niet meer in het systeem van de personenbelasting. Om dit te bewijzen tegenover de Spaanse fiscus, kan u een attest van fiscale woonplaats of *certificat de résidence fiscale* aanvragen in België. Zie legalbuilding.eu/fr/faq (in het Frans, naar onderen scrollen).

Meer info

- In België: FOD Financien – MyMinfin
- In Spanje: *Ministerio de Hacienda y Función Pública* – *Agencia Tributaria*

XI. Rijbewijs en voertuigen

1. Dirección General de Tráfico (DGT)

De *Dirección General de Tráfico* (DGT) is het Spaanse organisme bevoegd voor de uitvoering van het verkeersbeleid. Het is een onderdeel van het *Ministerio del Interior*. Voor alle inlichtingen: www.dgt.es

De administratieve verrichtingen worden door de *Jefatura Provincial de Tráfico* van uw woonplaats behandeld: www.dgt.es/es/la-dgt/quienes-somos/estructura-organica/jefaturas-provinciales/

2. Belgisch en Spaans rijbewijs in Spanje

Verblijf korter dan 2 jaar

Indien u als Belg minder dan 2 jaar in Spanje verblijft, blijft uw Belgisch rijbewijs geldig. Indien u het wenst kunt u de gegevens van uw rijbewijs laten registreren bij de *Registro de Conductores de la Jefatura Provincial de Tráfico* van uw verblijfplaats, maar deze inschrijving is niet verplicht (zie hiervoor deze info).

Verblijf langer dan 2 jaar

Sinds de inwerkingtreding van de nieuwe EU-wetgeving betreffende de rijbewijzen dienen Belgen met een rijbewijs van het oude model (roze papieren drieluik) die langer dan twee jaar in Spanje verblijven hun rijbewijs voor een Spaans rijbewijs in te ruilen. Belgische rijbewijzen van het nieuwe model moeten pas ingeruild worden voor een Spaans wanneer ze gaan vervallen (best 6 maanden van tevoren aan te vragen).

Kijk op de website van de DGT voor alle informatie over de inruilprocedure: https://sede.dgt.gob.es/es/permisos-de-conducir/canje-permisos/canje-permisos-extranjeros/canjes-inscripcion-renovacion-sustitucion-permisos/renovacion-permiso-comunitario/index.shtml

Opmerkingen

- Het rijden met een ongeldig rijbewijs zal worden bestraft met boetes. U moet tevens opletten met de verzekering. Die stelt immers dat men moet rijden met een geldig rijbewijs;
- Adreswijzigingen moeten steeds onmiddellijk worden doorgegeven aan *Tráfico*. Dit geldt zowel voor het inschrijvingsbewijs van de auto als voor het rijbewijs. Ook op het niet naleven van deze regel staan boetes;
- Het Spaanse rijbewijs heeft een beperkte geldigheid. De geldigheidsduur van het rijbewijs is afhankelijk van uw leeftijd en de aard van het rijbewijs. Voor het equivalent van een Belgisch rijbewijs "B", dient de hernieuwing om de 10 of 5 jaar te gebeuren, respectievelijk voor personen jonger en ouder dan 65 jaar;
- Voor wie reeds een Spaans rijbewijs heeft, is de vernieuwing nadat de geldigheidsdatum is verstreken een stuk eenvoudiger. Het attest dat u verkrijgt na het afleggen van de psychofysische proeven wordt automatisch verstuurd naar *Tráfico* en men kan, mits het betalen van de taks, alles regelen vanuit het *Centro de reconocimiento médico*;
- De consulaire posten zijn niet bevoegd voor het afhandelen van de administratie omtrent Spaanse rijbewijzen;
- In geval van diefstal over verlies van het Belgische rijbewijs, kunnen Belgen die in Spanje verblijven geen duplicaat meer aanvragen in België. Zij zullen een Spaans rijbewijs moeten aanvragen bij de DGT. Zij hebben daarvoor het proces-verbaal van diefstal of verlies nodig en een attest over het Belgische rijbewijs (dit attest is aan te vragen bij de laatste gemeente van woonst in België);
- Als u uw rijbewijs bent verloren tijdens een kort verblijf in Spanje, moet u de Belgische Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer contacteren;
- Het internationale rijbewijs is niet nodig voor de EU-landen.

3. Een voertuig invoeren en inschrijven

Als u zich in Spanje vestigt en in het bezit van een wagen bent, bent u verplicht om de Belgische nummerplaat in te ruilen voor een Spaanse. U beschikt daarvoor over een termijn van 60 dagen (na inschrijving in de gemeente – *padrón*).

De Spaanse nummerplaat moet u aanvragen bij de *Jefatura Provincial de Tráfico* van uw woonplaats (zie punt 1).

Na de 60 dagen aanziet men het voertuig niet meer als deel van uw verhuis en moet u invoerrechten betalen.

Vereiste documenten (origineel en kopieën)

- Aanvraagformulier (beschikbaar op Matriculación de vehículos nuevos y vehículos provenientes del extranjero (dgt.gob.es) rechts);
- Geldige identiteitskaart of paspoort;
- NIE;
- Recente *padrón*;
- Kentekenbewijs van het voertuig;
- Gelijkvormigheidsattest (*Certificado de Características*);
- Bewijs van technische inspectie (*Tarjeta de Inspección Técnica*) met blauwe en roze kopie. De adressen van de verschillende technische inspecties (ITV) staan op: www.dgt.es/es/seguridad-vial/centros-colaboradores/itvs/;
- Aankoopfactuur van het voertuig (het BTW-nummer van de verkoper van het voertuig moet hierop vermeld staan) of het contract van verkoop tussen particulieren, samen met een vertaling naar het Spaans of een andere officiële taal van de desbetreffende *Comunidad Autónoma*;
- Bewijs van betaling of vrijstelling van de voertuigbelasting.

Opmerkingen

- Voor vrijstelling van douanetaksen, moet u in een aantal gevallen een *Certificado de Baja Consular* voorleggen als bewijs dat u voorheen in het buitenland woonde. Belgen die ervoor in België woonden, dienen zich te melden bij de laatste gemeente in België waar ze ingeschreven waren. Belgen die ervoor in een ander land woonden, kunnen terecht bij het Belgische Consulaat in Spanje waar ze ingeschreven staan;
- Het gelijkvormigheidattest (*Certificado de Características*) en bewijs van technische inspectie (*Tarjeta de Inspección Técnica*) zijn pas te verkrijgen na een eigenlijke inspectie van het voertuig. Indien er al met het voertuig gereden wordt, terwijl de *Tarjeta de Inspección Técnica* in aanvraag is, krijgt u een tijdelijke toelating (*Permiso Temporal de Circulación*) dat bij de *Jefatura Provincial de Tráfico* aangevraagd moet worden. U krijgt dan een groene nummerplaat.

  Hiervoor dient, naast de vorige documenten, ook het volgende voorgelegd te worden:

  - Aanvraagformulier van de *Jefatura Provincial de Tráfico*;
  - Origineel + kopie van het document waarop de technische gegevens van het voertuig vermeld staan;
  - Bewijs van betaling van de taks.

Een interessante website is die van de Europese Unie over voertuigen etc. in de EU-landen: europa.eu/youreurope/citizens/vehicles/index_nl.htm

4. Snelheidscontrole en boetes betalen

De DGT heeft **snelheidsradars** uitgerust met een geavanceerd systeem dat toelaat om Spaanse van buitenlandse nummerplaten te onderscheiden.

Wanneer een buitenlandse nummerplaat geflitst wordt, stuurt de radar automatisch een signaal uit naar de dichtstbijzijnde politiepatrouille zodat die de snelheidsovertreder onmiddellijk kan aanhouden en beboeten. We vinden die radars voornamelijk in de toeristische zones terug.

Voortaan is het mogelijk een **Spaanse boete te betalen** via de website Pago de multas (dgt.gob.es)

5. Het Spaanse verkeersreglement

Volgens de Spaanse verkeersreglementering moet de bestuurder **steeds de volgende voorwerpen in het voertuig hebben**:

- Een paar lampen en het vereiste gereedschap om deze te wisselen;
- 2 gevarendriehoeken, gehomologeerd door het Ministerie van Binnenlandse Zaken, waarop een rond symbool E9 en de code 27R03 staat. Indien deze niet aanwezig zijn in de auto, kan men beboet worden.
- Fluorescerende vest voor eventuele noodgevallen;
- Vervangwiel en het vereiste gereedschap om dit wiel erop te zetten;
- Extra bril.

Het is verboden te rijden met een **alcoholpercentage** van meer dan 0,5 gram alcohol/liter. De eerste twee jaar na het behalen van het rijbewijs mag men niet meer dan 0,3 gram alcohol/liter in het bloed hebben. Hetzelfde percentage (0,3 gram/liter) wordt toegepast bij beroepschauffeurs.

In Spanje wordt een **persoonsgebonden puntensysteem** toegepast in het verkeer. Elke bestuurder wordt een bepaald aantal punten toegekend, die hij kan verliezen door bepaalde overtredingen te begaan. Wanneer het puntenaantal op nul komt te staan, verliest de bestuurder in Spanje het recht om alle voertuigen te besturen waarvoor een rijbewijs vereist is. Het puntensysteem wordt niet enkel toegepast op bestuurders met een Spaans rijbewijs, maar ook op bestuurders die gebruik maken van een buitenlands rijbewijs. De Spaanse politie heeft bij totaal verlies van uw punten het recht uw Belgische rijbewijs in te trekken en zal het document vervolgens opsturen naar België.

6. Moto's en brommers

In België is de wetgeving anders (lees: minder streng). Houd hiermee rekening vóór uw vertrek op vakantie naar Spanje. Iedereen dient zich namelijk aan de plaatselijke wetgeving aan te passen.

Zo moeten in Spanje **alle** moto's en brommers een nummerplaat hebben, ook die van minder dan 125 cc. De bestuurders moeten in het bezit zijn van een *licencia de conducción* (voor brommers t/m 50 cc) of een echt rijbewijs (voor motorfietsen met een hogere cilindercapaciteit).

Tip: Zou u een motorfiets naar Spanje willen meebrengen, neem er dan een mee van 125 cc of meer om problemen te vermijden op de openbare weg. Zo niet riskeert u een boete en in het ergste geval de inbeslagname van uw voertuig.

XII. Onderwijs

1. Het Spaans onderwijssysteem

Er bestaan 3 onderwijscentra-types: openbaar, gesubsidiëerd (*concertada*) en privé:

- Openbaar: Het onderwijs is kosteloos;

- Gesubsidieerd: Onderwijsinstellingen van het gesubsidiëerde netwerk zijn privé-centra met een akkoord (*concierto*) van het Spaanse Ministerie van Onderwijs. De onderwijskosten bedragen gemiddeld 159 euro per maand;

- Privé: Er zijn tweetalige, buitenlandse en internationale scholen. De programma's en diploma's van de meeste van deze scholen zijn erkend door de overheid. Toch is het aangeraden om zich hiervan voorafgaand te verzekeren. Deze instellingen krijgen geen subsidies en de studiekosten zijn erg hoog en u moet rekening houden met mogelijks lange wachtlijsten.

Er is een schoolplicht - in plaats van een leerplicht - die gaat van 6 tot 16 jaar.

De bevoegdheden inzake onderwijs behoren tot autonome regio's (*Comunidades Autónomas*). Er zijn dus verschillen (ook eventueel op vlak van onderwijstaal) afhangend van de autonome regio waar u woont. U vindt het Ministerie van Onderwijs van uw autonome regio terug via www.educacionyfp.gob.es/contenidos/in/comunidades-autonomas.html

Afstandsonderwijs tijdens de verplichte schooltijd bestaat niet in Spanje en wordt ook niet erkend.

Speciaal onderwijs: ook hier bestaat dit onderwijs voor kinderen met speciale noden in de drie netwerken, openbaar, *concertada* en privé. Voor meer inlichtingen contacteert u best het Ministerie van Onderwijs van uw autonome regio.

Meer info
www.educacionyfp.gob.es/belgica/estudiar/en-espana.html

2. Schooljaar, inschrijving en reservering

- Het schooljaar loopt van september tot de derde week van juni;
- De belangrijkste vakantieperioden zijn Kerstmis, Pasen en de zomermaanden juli, augustus en begin september;
- Er bestaat geen vrije keuze voor de onderwijsinstelling tijdens de verplichte schooltijd. De inschrijving in een openbare of gesubsidieerde onderwijsinstelling volgt bepaalde regels:
  - De buurt waar u woont;
  - Ingeschreven broers of zusters in de onderwijsinstelling;
  - Het niveau van inkomsten en andere omstandigheden.
- Om te weten welke openbare scholen er in uw buurt zijn, klikt u op de volgende pagina van het Spaanse Ministerie van Onderwijs: www.educacion.gob.es/centros/home.do;
- Voor het reserveren van een plaats neemt u best direct contact op met het Ministerie van Onderwijs van de autonome regio waar u woont of gaat wonen;
- De beste periode om zich in te schrijven is maart-april vóór de aanvang van het schooljaar;
- De kosten voor schoolboeken en –materiaal is door de ouders te betalen.

3. Onderwijsniveaus

- **Van 0 tot 3 jaar** = *1er ciclo de Enseñanza Infantil*. Hiervoor dienen de peutertuinen of *guarderías* en *escuelas infantiles*. Deze kunnen openbaar of privé zijn en zijn betalend.
- **Van 3 tot 6 jaar** = *2er ciclo de Enseñanza Infantil*. Indien in een openbare school is deze kosteloos, anders betalend.
- **Van 6 tot 12 jaar** = *Enseñanza Primaria Obligatoria* (EPO). Dit onderwijs gebeurd in *colegios* en is ingedeeld in drie tweejarige cyclussen. Op het einde van het lager onderwijs ontvangen de leerlingen een schoolrapport.
- **Van 12 tot 16 jaar** = *Enseñanza Secundaria Obligatoria* (ESO). Deze wordt in *institutos* gegeven en omvat twee tweejarige cyclussen. Op het einde krijgt men de *Título de Graduado en Educación Secundaria Obligatoria (Graduado en ESO)* en eindigt ook de verplichte schooltijd.
- **Van 16 tot 18 jaar**: Men kan kiezen voor ofwel het *bachillerato* ofwel een beroepsopleiding *(formación profesional)*. In beide gevallen duurt deze periode 2 jaar. Het diploma van *bachiller* geeft toegang tot de arbeidsmarkt, tot de hogere beroepsopleiding, tot de kunstopleidingen en tot de universitaire studies.
- **Hoger en universitair onderwijs:**

  Meer info op www.studyinspain.info

  De toelating tot de universiteit vanuit het Spaanse onderwijssysteem wordt bepaald door de resultaten van een toelatingsexamen (*Prueba de Acceso a la Universidad* of PAU) en de resultaten behaald tijdens de twee jaar durende *bachillerato*.

  De afkondiging van dit examen verschijnt in het *Boletín Oficial del Estado* (BOE). Het BOE is het equivalent van het Belgisch Staatsblad) – www.boe.es

  Studenten die vanuit België komen en hoger of universitair onderwijs willen beginnen, zijn niet langer onderworpen aan dit ingangsexamen.

  De universiteiten kunnen eigen toegangsexamens organiseren.

4. Homologatie van diploma's en erkenning van studies

Dit is een heel ruim en complex thema. Hieronder vindt u enkel de belangrijkste inlichtingen.

Legalisering

We spreken van een *legalisering* of *legalisatie* wanneer een officiële instantie de geldigheid van een document erkent. Er zijn heel veel soorten legaliseringen, die plaatsvinden in heel veel verschillende instanties.

Apostille van Den Haag

Een Belgisch officieel document, zoals een diploma, wordt niet automatisch erkend in een ander land. Vroeger moest het document onderworpen worden aan een zware legaliseringsprocedure om het geldingskracht te geven in Spanje. Dat is niet meer het geval. Voor alle landen die het Apostilleverdrag hebben afgesloten is er enkel nog een *Apostille van Den Haag* vereist.

De Apostille dient elektronisch gezet te worden door de dienst Legalisatie van de FOD Buitenlandse Zaken in de Karmelietenstraat in Brussel en kan ook online aangevraagd worden. Op voorhand een afspraak maken is optioneel. De procedure kost 20 euro.

Echter, vóór de apostillering is een legalisering van het studiedocument vereist bij de Gemeenschappen (zie hieronder). En vóór of na de apostillering, laat u het document best ook vertalen door een beëdigd vertaler (zie ook hieronder).

Contactgegevens apostillering:

appointment.diplomatie.be/Home/Index/50c4d0cf-0c53-4226-96be-d79fb262251f

Beëdigde vertaling

Een *beëdigde vertaling* is een vertaling met een officieel karakter, gedaan door een hiervoor gekwalificeerd vertaler. Omwille van de taalverschillen, laat u een Belgisch studiedocument in het Nederlands, Frans of Duits best naar het Spaans vertalen door een in Spanje beëdigd vertaler. Er is dan geen Apostille meer vereist voor die vertaling. De Spaanse beëdigde vertalers vindt u op volgende pagina: Traductores/as - Intérpretes Jurados/as (exteriores.gob.es)

Misschien kiest u ervoor het Belgisch document te laten vertalen naar het Spaans door een in België beëdigd vertaler. In dat geval doet u er goed aan achteraf de vertaling te laten legaliseren (*) en apostilleren (**), wat u dus meer gaat kosten als de optie besproken in vorige alinea. Belgische beëdigde vertalers vindt u bij de Rechtbanken van Eerste Aanleg in België.

** U gaat voor deze legalisering langs bij de rechtbank van eerste aanleg van de vertaler in kwestie (of bij de dienst Nationaal register), en vervolgens bij de dienst Legalisatie van de FOD Justitie.*

*** Deze apostillering gebeurt, zoals voor het originele document, bij de dienst Legalisatie van de FOD Buitenlandse Zaken.*

Legalisering van studiedocumenten

Een *legalisering van een studiedocument* - niet te verwarren met de voornoemde zware legalisatieprocedure voor geldingskracht in het buitenland! - houdt in dat de handtekening van de directeur van de onderwijsinstelling die staat op het diploma, certificaat etc. wordt bevestigd door de overheid. **Dat is nodig vóór de apostillering!**

Het ministerie van Onderwijs van de bevoegde Gemeenschap in België (de Vlaamse, Franse of Duitstalige Gemeenschap) is hiervoor bevoegd. De procedure is gratis. Studiedocumenten afgegeven door een Belgische autoriteit of instelling moeten altijd eerst worden *gelegaliseerd* voordat ze kunnen worden *geapostilleerd*, dus sla deze stap niet over!

Contactgegevens legalisering origineel document:

Legalisatie van documenten | FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (belgium.be)

Contactgegevens legalisering beëdigde vertaling in België:

Legalisaties - Federale overheidsdienst justitie (belgium.be)

Alles hierboven samengevat, is het **te volgen stappenplan** dus:

1) Legalisering van het originele studiedocument bij de Gemeenschap in België;

2) Apostillering van het originele studiedocument bij de FOD Buitenlandse Zaken in België;

3) Eventueel een beëdigde vertaling van het studiedocument in Spanje/België;

4) In geval van punt 3, als de vertaler beëdigd is in België, de dubbele legalisering en apostillering van de vertaling in België.

Hieronder wordt uitgelegd wat u mogelijks daarna moet doen: homologeren.

Homologatie en gedeeltelijke erkenning van diploma's (hoger en middelbaar onderwijs)

Een *homologatie* is een officiële erkenning van buitenlandse diploma´s (al dan niet einddiploma's) in Spanje. Met die erkenning krijgen de diploma's volledige geldigheid op het Spaanse grondgebied, waardoor u kan verderstuderen of werken in Spanje. Vóór de homologatie is het aan te raden eerst voornoemde procedure te doorlopen (zie stappenplan hierboven).

In het geval van een gedeeltelijke erkenning van het diploma, spreekt men van een *convalidación parcial*. Krijgt u slechts een gedeeltelijke erkenning in plaats van een echte homologatie, dan moet u dus nog wat verder studeren tot u het Spaanse diploma behaalt, maar u moet niet alle jaren en vakken meer opnieuw doen.

Voor de erkenning van diploma´s van vrije beroepen, zie Hoofdstuk VI. Werk en werkloosheid, punt 5. Voor de erkenning van diploma's van andere beroepen, kunt u de procedure bij het Spaanse Ministerie van Onderwijs opstarten op www.educacionyfp.gob.es/servicios-al-ciudadano/catalogo/gestion-titulos.html (klik op de link die uw situatie beschrijft; hogeschool is ook universitair). Vraag steeds aan uw toekomstige werkgever of hij een gehomologeerd diploma vereist.

Voor de homologaties van postgraduaatstudies (derde cyclus, master-na-master, doctoraat, etc.) zijn de rectors van de Spaanse universiteiten bevoegd.

Voor de erkenning van een einddiploma middelbaar onderwijs, zie de procedure op volgende webpagina: www.educacionyfp.gob.es/servicios-al-ciudadano/catalogo/gestion-titulos/estudios-no-universitarios/titulos-extranjeros/homologacion-convalidacion-no-universitarios.html

Voorwaarden (enkel hoger onderwijs)

De buitenlandse diploma's hoger onderwijs waarvan men de homologatie aanvraagt, moeten uitgereikt zijn door officiële onderwijsinstellingen en moeten rekening houden met de vereiste stages voor het verkrijgen van bepaalde titels. De homologatie kan alleen aangevraagd worden voor een equivalente en officiële Spaanse titel die op het ogenblik van de aanvraag onderwezen wordt in een Spaanse onderwijsinstelling. De lijst hiervan (*Catálogo de Títulos Universitarios Oficiales*) was tot voor kort online beschikbaar.

Opmerking

Sommige instellingen voor hogere studies laten toe u in te schrijven vóór u de definitieve beslissing van de homologatie hebt ontvangen. De voorwaardelijke inschrijving wordt pas definitief indien u vóór het einde van het academiejaar de positieve beslissing betreffende de homologatie kunt voorleggen. Indien de aanvraag tot homologatie wordt afgekeurd, zal het afgelegde academiejaar zonder gevolg blijven.

Erkenning of convalidación van studieniveaus (lager en middelbaar onderwijs)

In het geval van Lager en Secundair Onderwijs, is de *convalidación* een verklaring in dat studiejaar X, afgelegd in België, overeenkomt met hetzelfde studiejaar in Spanje. Op die manier moet dat studiejaar niet opnieuw worden afgelegd na verhuis naar Spanje en kan het schooltraject op een normale manier worden voortgezet. Zoals voor een homologatie van diploma's, is voor een *convalidación* van studieniveaus een beëdigde vertaling, legalisatie en apostillering van bepaalde studiedocumenten in België nodig (zie hierboven).

Tussen Spanje en België bestaat er een overeenkomst (*Orden de 25/10/2001, BOE n°262*). Hierdoor wordt elk geslaagd academisch jaar van het begin van het Lager Onderwijs tot op het einde van het Secundair Onderwijs gelijkgesteld met het overeenkomstige studiejaar in het andere land.

Voor de inschrijving van kinderen die naar het Spaanse EPO- of ESO-onderwijs gaan, moet hun *schoolrapport* voorgelegd worden (document van de school waar al hun cursusjaren met vakken en de respectievelijke uitslagen per academisch jaar vermeld staan).

De schoolresultaten en de vertaling moeten bij de gekozen onderwijsinstelling in Spanje ingediend worden, die de resterende formaliteiten in orde zal brengen.

Echter, voor einddiploma's Secundair Onderwijs moet er wel nog een aparte procedure bij het Spaanse Ministerie van Onderwijs worden opgestart (zie vorige paragraaf).

Opgelet! Sommige homologaties en gedeeltelijke erkenningen kan u reeds in België in orde brengen, en dan moet u niets meer doen wanneer u in Spanje arriveert. Contacteer de Spaanse *Consejería de Educación* in Brussel om te zien of u in aanmerking komt voor een procedure bij hen.

Infopunt homologatie/convalidación in Spanje:

Ministerio de Educación y Formación Profesional
Centro de Atención al Ciudadano
C/ Los Madrazo, 15
28014 Madrid
Tel.: (+34) 910.837.937 of (+34) 910.837.060

Infopunt homologatie/convalidación in België:

Consejería de Educación
Bischoffsheimlaan, 39
1000 Brussel
Tel.: (+32) (2) 223.20.33
consejeriabelgica.be@mecd.es

XIII. Zich in Spanje verplaatsen

1. Wegennet

Het wegennet is goed en de grootste steden beschikken over snelwegen of vierbaanswegen. De vierbaanswegen of *autovías*, zijn gratis in tegenstelling tot de snelwegen of *autopistas* waar een taks betaald moet worden. De website van het Spaanse Directoraat-generaal Vervoer verstrekt informatie (in het Spaans en in het Engels) over de toestand van de wegen, het wegverkeer, …:

www.dgt.es

Opgelet! In elk voertuig (ook buitenlandse voertuigen) op het Spaanse wegennet moet een fluovest (in de passagiersruimte - niet in de koffer!) en twee gevarendriehoeken aanwezig zijn. Het fluovest moet verplicht gebruikt worden als u uit uw voertuig op een weg stapt. Bij het niet naleven van deze verplichting krijgt u een boete.

2. Luchthavens

Voor alle informatie over de Spaanse luchthavens, kunt u de website van AENA (*Aeropuertos Españoles y Navegación Aérea*) bezoeken op www.aena.es

Wat uw passagiersrechten betreft, kunt de website van de Europese Commissie bezoeken. Deze Europese regelgeving is ook van toepassing op de Spaanse luchtvaartmaatschappijen. Zie europa.eu/youreurope/citizens/travel/

3. Trein

RENFE is de nationale maatschappij voor spoorwegen: www.renfe.com/FR/viajeros/index.html

4. Autobussen

Voor reizen van lange afstand is het in Spanje gebruikelijk de bus te nemen. De beste en gemakkelijkste manier om uw biljetten te reserveren is via de websites van de verschillende busmaatschappijen:

- www.alsa.es (in heel Spanje)
- www.avanzabus.com (nationaal en internationaal)
- www.socibus.es (Madrid – Sevilla – Huelva – Cádiz)
- www.interbus.es (Madrid – Málaga – Algeciras)
- www.damas-sa.es (Extremadura – Andalucía – Portugal)

Canarische eilanden:

- *Tenerife: Tenerife public buses (titsa.com)*
- *Gran Canaria: Global SU - Transporte interurbano de pasajeros en Gran Canaria (guaguasglobal.com)*
- *La Gomera: Líneas, horarios e itinerarios (guaguagomera.com)*
- *La Palma: Líneas Regulares - TILP*
- *El Hierro: TransHierro - TransHierro*
- *Fuerteventura: Autobuses en Fuerteventura - Líneas, horarios y precio del autobús*
- *Lanzarote: IntercityBus Lanzarote (arrecifebus.com)*

5. Metro

Voor informatie over de metronetwerken in de grootste steden (algemene informatie, plattegrond, prijs, halte, uurrooster, …) kan u kijken op mapa-metro.com/es/España/

XIV. Verkiezingen

1. Belgische Verkiezingen

De inschrijving bij de consulaire post brengt automatische een verplichting tot deelname aan de Belgische **federale verkiezingen** met zich mee.

Ter gelegenheid van uw inschrijving zult u een formulier dienen in te vullen waarop u uw kieswijze aangeeft. In de huidige wetgeving zijn volgende opties voorzien:

- Persoonlijk of bij volmacht in België;
- Persoonlijk of bij volmacht in de beroepspost van inschrijving;
- Per briefwisseling.

U kan als Belg in het buitenland die ingeschreven is bij de consulaire post niet deelnemen aan de **regionale verkiezingen** (verkiezingen van de gewestregeringen) noch aan de **gemeente- en provincieraadsverkiezingen**. Enkel en alleen als u in de bevolkingsregisters van een Belgische gemeente bent ingeschreven, is deelname aan deze verkiezingen mogelijk.

Indien u via de consulaire post wenst deel te nemen aan de **Europese verkiezingen**, dient u dit, wanneer u opgeroepen wordt door de post, expliciet aan te geven.

2. Spaanse Verkiezingen

Het Verdrag van Maastricht verleent elke burger van de Europese Unie het recht om te gaan stemmen (actief stemrecht) en het recht om verkozen te worden (passief stemrecht), zowel bij **plaatselijke verkiezingen** (gemeenteraadsverkiezingen) als bij **Europese verkiezingen** in de lidstaat van de Europese Unie waar u woont. Dit gebeurt steeds onder dezelfde voorwaarden als voor de onderdanen van dat land.

U hebt enkel recht op het passief stemrecht indien u in België niet uit dit recht werd ontzet.

Sinds de invoering van de resolutie van 7 september 2010 moet u, om in Spanje uw stemrecht te kunnen uitoefenen, opgenomen zijn op de kiezerslijsten.

Hiertoe dient u een formele verklaring af te leggen waarbij u verzoekt opgenomen te worden op de kiezerslijsten van de gemeente van uw woonplaats in Spanje. Op het ogenblik van de verkiezingen zal u automatisch een oproepingsbrief van uw gemeente ontvangen.

Meer info

www.infoelectoral.mir.es

XV. Huisdieren

Wanneer een hond, kat of fret uit een EU-land naar een ander EU-land reist, dient deze aan een aantal voorwaarden te voldoen:

1. Gestandaardiseerd en door de dierenarts ingevuld paspoort;
2. Identificatie (chip);
3. Inenting tegen hondsdolheid.

1. Paspoort

Honden, katten en fretten dienen te beschikken over een Europees paspoort. Dit paspoort is identiek voor alle lidstaten van de Europese Unie. Het wordt afgegeven bij de identificatie of de vaccinatie tegen hondsdolheid van het dier.

2. Identificatie

Eigenaren die hun hond, kat of fret willen meenemen op reis zijn verplicht een identificatie bij hun dier te laten aanbrengen. In België wordt de "elektronische transponder" (microchip) gebruikt die onderhuids wordt aangebracht door de dierenarts. Naast de chip is in Spanje ook een leesbare tatoeage als identificatie toegestaan, maar enkel als die dateert van vóór 3 juli 2011 en nog steeds goed leesbaar is.

3. Vaccinatie tegen hondsdolheid

Honden, katten en fretten dienen ingeënt te zijn tegen hondsdolheid. De inentingsprocedure is complex. Wenst u de geldende regels te kennen bij een reis binnen de Europese Unie, dan bent u aangewezen op het advies van een dierenarts.

Opgelet! De wetgeving verandert vaak. We raden u aan volgende sites te raadplegen:

FOD Volksgezondheid (belgium.be)

www.europa.eu/youreurope/citizens/travel/carry/animal-plant/index_nl.htm

XVI. Terugkeer naar Belgie / Verhuizen

1. Algemeen

Als u definitief terugkeert naar België of naar een ander land verhuist (waarvoor een andere diplomatieke of consulaire post bevoegd is), kunt u schriftelijk uw vertrek aan het Consulaat-generaal of Consulaat melden.

Desgewenst kan het consulaat u een attest van inschrijving afgeven betreffende uw verblijf in haar ambtsgebied en met vermelding van de datum van vertrek.

Bij een terugkeer naar België kan de gemeente de voorlegging van dit attest vragen om u in te schrijven. U moet zich in principe binnen de 8 werkdagen na aankomst in België aanmelden bij uw gemeente.

Uw gegevens in het Rijksregister zullen bijgewerkt worden door de Belgische gemeente (bij terugkeer naar België) of door de nieuwe Belgische consulaire post van inschrijving (bij verhuizing naar een ander land).

Meer info

Verhuizen | Belgium.be

2. Sociale zekerheid

Vóór u Spanje verlaat, moet u uw vertrek mededelen aan de Spaanse Sociale Zekerheid, die u een gepast europees formulier zal overhandigen (bvb: E104 voor de bedienden, S1 voor de gepensionneerden en gehandicapten, …) waarmee u zich kan inschrijven bij de mutualiteit van uw keuze in Belgie.

www.seg-social.es

XVII. SOLVIT en CEC

1. SOLVIT

Het SOLVIT-netwerk is een Europees netwerk dat in 2002 in het leven werd geroepen.

SOLVIT heeft tot doel online en op pragmatische wijze een oplossing te vinden voor geschillen tussen burgers/bedrijven en overheidsinstanties in verband met de onjuiste of onnauwkeurige toepassingen van de wetgeving van de interne markt. SOLVIT verleent deze diensten kosteloos.

Er is een SOLVIT-centrum in elke lidstaat evenals in IJsland, Liechtenstein en Noorwegen.

SOLVIT laat zich alleen in met problemen die het gevolg zijn van een onjuiste toepassing van de regels van de interne markt door de overheid van een andere lidstaat.

Meer info

ec.europa.eu/solvit/site/index_nl.htm

2. CEC

Ook het *Centro Europeo del Consumidor en España* (CEC) of Europees Centrum voor de Consument in Spanje maakt deel uit van een Europees netwerk, dat in het leven werd geroepen in 2005.

Het centrum geeft u gratis advies over problemen die u heeft bij de aankoop van producten in of transacties met een andere EU-lidstaat of IJsland en Noorwegen.

Er is een centrum in elk land van het netwerk.

Meer info

Centro Europeo del Consumidor en España - Ministerio de Consumo

XVIII. Nuttige contacten (geklasseerd per thema)

1. Spanje in België

Spaanse Dienst voor Toerisme
Koningsstraat 97
1000 Brussel
Tel.: (+32) (0) 2/280.19.26
@: bruselas.crm@tourspain.es
Web: www.spain.info/fr/

Consulaat-Generaal van Spanje
Hertogstraat 85-87
1000 Brussel
Tel.: (+32) (0) 2/509.87.70/76
@: cog.bruselas@maec.es
Web : www.exteriores.gob.es/Consulados/Bruselas

Ambassade van Spanje
Wetenschapstraat 19
1040 Brussel
Tel.: (+32) (0) 2/230.03.40
@: emb.bruselas@maec.es
Web: www.exteriores.gob.es/Embajadas/BRUSELAS/es

2. België in Spanje

Ambassade van België
Consulaat-Generaal van België in Madrid
Paseo de la Castellana, 18-6°
28046 Madrid
Tel.: (+34) 915 77 63 00
Fax: (+34) 914 31 81 66
@: madrid@diplobel.fed.be

Consulaat van België in Alicante
Explanada de España, 1-5°
03002 Alicante
Tel.: (+34) 965 929 147
@: alicante@diplobel.fed.be

Consulaat van België in Barcelona
Gran Via de les Corts Catalanes 680, àtic 2
08010 Barcelona
Tel.: (+34) 93 467 70 80
Fax: (+34) 93 487 76 69
@: barcelona@diplobel.fed.be

Consulaat van België in Tenerife
Calle Villalba Hervás, 4-2°
38002 Santa Cruz de Tenerife
Tel.: (+34) 922 24 11 93
Fax: (+34) 922 24 11 94
@: tenerife@diplobel.fed.be

3. Werk en werkloosheid

Werk zoeken

SEPE in Madrid
Dirección Provincial de Madrid
Calle Victor de la Serna, 43
28016 Madrid
Tel.: (+34) 901 11 99 99

SEPE in Santa Cruz de Tenerife
Dirección Provincial de Santa Cruz de Tenerife
Calle Tome Cano, 12
38005 Santa Cruz de Tenerife
Tel.: (+34) 901 11 99 99

SEPE in Las Palmas de Gran Canaria
Dirección Provincial de Las Palmas
Calle Velázquez, 10
35005 Las Palmas
Tel.: (+34) 901 11 99 99

OTG in Barcelona
Sede principal
Calle Albareda, 2-4
08004 Barcelona
Tel.: (+34) 93 622 04 00

Kamer van Koophandel voor België en Luxemburg
Avenida del Brasil, 29 - oficinas
28020 Madrid
Tel.: (+34) 91 563 27 63
@: info@ccble.com
Web: www.ccble.com

Kamer van Koophandel voor België en Luxemburg in Catalonië
Calle Arribau, 191-193, 3° - 2ª
08021 Barcelona
Tel.: (+34) 696 327 192
@: ccblb@ccblb.com
Web: www.ccblb.com

Uw eigen onderneming opstarten

IPYME (op afspraak langs te komen; maak afspraak online)
Calle de Panamá, 1
28036 Madrid
www.ipyme.org (klikken op *Crea tu empresa*)

Ministerio de Industria, Turismo y Comercio
www.creatuempresa.org/es-ES/Paginas/CEHome.aspx

Barcelona Activa
Llacuna, 162-164
08018 Barcelona
Tel.: (+34) 934 019 777
@: barcelonactiva@barcelonactiva.cat

Acció
Centro de Innovación y Desarrollo Empresarial
Passeig de Gràcia, 129
08008 Barcelona
Tel.: (+34) 93 476 72 00
@: info.accio@gencat.cat
Web: www.accio.gencat.cat

Ventanilla Única Empresarial - Madrid
Ribera del Loira, 56-58
28042 Madrid
Tel.: (+34) 915 383 805
@: info@ventanillaempresarial.org

Ventanilla Única Empresarial - Santa Cruz de Tenerife
Pza. de la Candelaria, 6, 4ª planta
38003 Santa Cruz de Tenerife
Tel.: (+34) 922 100 410
@: pae.vue@camaratenerife.es

Ventanilla Única Empresarial - Las Palmas de Gran Canaria
Calle León y Castillo, 24
35003 Las Palmas de Gran Canaria
Tel.: (+34) 928 432 220
@: laspalmas@ventanillaempresarial.org

Oficina d'Atenció a l'Empresa (Barcelona)
Carrer de Roc Boronat, 117
08018 Barcelona
Tel.: (+34) 93 320 96 00
Web: empreses.barcelonactiva.cat/

Werken als Au Pair

Instituto de la Juventud (Injuve)
Calle José Ortega y Gasset, 71
28006 Madrid
Tel.: (+34) 917 827 600
@: informacioninjuve@injuve.es
Web: www.injuve.es
Op deze pagina vindt u informatie over de rechten en de plichten van de Au Pairs in Spanje.

Centro de Información y Asesoramiento para Jóvenes (CIAJ) in Barcelona
Calle Sant Oleguer, 6-8
08001 Barcelona
Tel.: (+34) 934 422 939

Dirección General de Juventud in Santa Cruz de Tenerife
Avda. José Manuel Guimerá, 10 - Edf. Usos Múltiples II. 2ª
38070 Santa Cruz de Tenerife
Tel.: (+34) 928 11 57 94 of (+34) 922 92 25 21
@: infojuvenil@gobiernodecanarias.org
Web: www.juventudcanaria.com

Dirección General de Juventud in Las Palmas de Gran Canaria
Calle Profesor Agustín Millares Carló, 18 - Edf. Usos Múltiples II. 4ª
35003 Las Palmas de Gran Canaria

Tel: (+34) 928 11 57 94 of (+34) 922 92 25 21
@: infojuvenil@gobiernodecanarias.org
Web: www.juventudcanaria.com

Madrid - Accueil
Calle Coello, 24-1C2
28001 Madrid
Tel.: (+34) 914 351 529 of (+34) 915 767 008
@: madridaccueil@hotmail.com
Web: www.madrid-accueil.fr/

Homologatie van Belgische diploma's voor beroepsdoeleinden

Ministerio de Educación, Cultura y Deportes
Centro de Información y Atención al Ciudadano
Los Madrazo, 15
28014 Madrid
Tel.: (+34) 917 018 000

Consejería de Educación
Bisschoffsheimlaan 39 (bus 15 en 16)
1000 Brussel
Tel.: (+32) (0) 2 223 20 33
Fax: (+32) (0) 2 226 35 22
@: consejeriabelgica.be@educacion.gob.es
Web: www.mecd.gob.es/belgica/

4. Pensioenen en sociale zekerheid

INSS Madrid
C/Padre Damián, 4 y 6
28036 Madrid
Tel.: (+34) 915 688 300
Fax: (+34) 915 640 484

INSS Santa Cruz de Tenerife
Calle Garcilaso De La Vega, 15
38005 Santa Cruz de Tenerife
Tel.: (+34) 922 22 52 12
Fax: (+34) 922 88 29 03

INSS Las Palmas de Gran Canaria
Calle León y Castillo, 322
35007 Las Palmas de Gran Canaria
Tel.: (+34) 928 49 46 45
Fax: (+34) 928 26 95 41

5. Onderwijs

Consejería de Educación
Ministerio de Educación y Formación Profesional
Bisschoffsheim 39 (bus 15 en 16)
1000 Brussel
Tel: (+32) (0) 2 223 20 33
Fax: (+32) (0) 2 226 35 22
@: consejeriabelgica.be@educacion.gob.es
Web: www.educacionyfp.gob.es/belgica/portada.html

Consorci d'Educació de Barcelona
Generalitat de Catalunya
Pl. d'Urquinaona, 6
(ingang via C. de Roger de Llúria, 1-3)
08010 Barcelona
Tel. (+34) 93 551 10 00
Web: www.edubcn.cat/ca/el_consorci/contacta/on_som